

Open middag ROL laat alternatieven zien

Frank Kreuk geeft uitleg over de toegepaste programma's

Het middelenpakket staat onder druk. Dat is geen nieuws voor de leliekweker. En dus stonden veel proeven op de jaarlijkse open middag van Stichting Regionaal Onderzoek Lelieteel Noord- en Oost Nederland (ROL) op 19 augustus in het teken van middelreductie en biologische teelt.

Tekst: Lilian Braakman
Fotografie: René Faas

En van de proeven op de jaarlijkse open middag van Stichting Regionaal Onderzoek Lelieteel Noord- en Oost-Nederland (ROL) in Wapse ging over het reduceren van gewasbescherming en kunstmest.

Aan deze proef deden meerdere bedrijven mee die hun eigen programma lieten uitvoeren door Proeftuin Zwaagdijk en HLB. Daardoor is het in de totale proef lastig te vergelijken, doordat er andere waardes aan hoog en laag risico worden gegeven, maar het gaf nu al duidelijke verschillen weer. Onderzoeker Frank Kreuk legt de proef uit aan de belang-

stellenden, want zonder uitleg is er niks van de verschillende kleuren en bordjes te maken. Kreuk: "We hebben bij verschillende cultivars (Oriëntals en LA's) diverse spuitprogramma's toegepast. Enkele volledig biologisch, andere een combinatie van biologisch en chemie, maar ook volledig chemisch. Als van de winter de resultaten bekend zijn, kunnen we zien welke combinaties goed werken en de juiste middelen eruit pakken. Voor de resultaten zal gekeken worden naar de opbrengst, virusdruk en de kwaliteit van de bol."

Deze grote proef die ook in 2017 gehouden zal worden, wordt niet gezien als het antwoord. ROL wil zich meer gaan richten op duurzame bollenteelt. Aanleiding voor deze proef is Natural Living, Natural Growth (NLG). Doel van de proef is een rendabele en toekomstbestendige lelieteelt te bewerkstelligen door het gebruik van kunstmeststoffen en gewasbescherming sterk terug te dringen.

Uit het onderzoek moet nog blijken welk programma voldoet. Dat is volgens Kreuk niet alleen bovengronds te zien, vandaar dat latere testresultaten naar verwachting veel antwoorden zullen geven. Binnen de proef zijn er vijf programma's volledig biologisch. Deze zijn duidelijk te onderscheiden doordat deze al volledig bruin zijn. Deze biologische programma's vallen de onderzoeker tegen. Biologisch hoeft niet daarmee direct afgeschreven te worden. Er zijn ook diverse proeven die laten zien dat biologische middelen wel positieve effecten hebben op lelies.

BODEMVERBETERAAR

Zo staat onder andere Crehumus op de open middag. Crehumus laat de biologische middelen bacteriosol en bacteriolit zien. Wim Kemper van Crehumus: "Deze stoffen zijn goed voor de bodemvruchtbaarheid, -gezondheid en -structuur. Het zorgt voor een gezonder gewas en 5 tot 10 procent meer opbrengst. Het vertaalt zich

De LvS set, gepresenteerd door Hens Hinloopen van Agricult

zelfs naar de broeierij. Daar krijgen ze een knop meer." Om het biologische middel toe te passen, staat naast de stand van Crehumus Agricult met de Laag volume strooidruppel (LvS)-set. Hens Hinloopen vertelt belangstellenden over de apparatuur die ze aanbieden. "Wij richten ons op het efficiënt verdelen van vloeistof. Dit doen wij driftloos. In de aardappelteelt zijn wij al bekend, maar de bollensector kent onze machines nog niet." Om een volledig concept aan te bieden staan de twee bedrijven naast elkaar. De LvS-set werkt op GPS, is van kunststof, heeft een slangpomp en schijfverveelaar. Het is een vervanger van de rugspuit. Hij kan ook opgebouwd worden op een ander werktuig om werkgangen te combineren.

MIDDELENPAKKET

Omdat de verwachting is dat steeds meer goed werkende chemische middelen verdwijnen en de maximale dosering bij sommige is aangepast, is bij de proef van Agrifirm Plant omtrent vier jaar gewerkt met een breder middelenpakket dan voorgaande jaren. De spuitschema's zijn doordacht, omdat niet alle middelen te combineren zijn. Groene gewasbescherming, hulp-

stoffen en nieuwe middelen die binnenkort naar verwachting worden toegelaten, toont Agrifirm op het proefveld. Andere proeven die Agrifirm laat zien zijn onkruid in lelies en gladiolen en virus in de lelie.

TAGETES

Naar luteïne wordt al meerdere jaren onderzoek gedaan door ROL. Deze stof komt uit de bloemetjes van Tagetes. Door het zwavelgehalte sterven de aaltjes in de bodem. Het is nodig om de Tagetes minimaal honderd dagen op het land te laten staan, het liefst de warmste dagen van het jaar. Hans van der Heijden, voorzitter van ROL, vertelt dat ze bezig zijn met een verdienmodel te ontwikkelen. "We proberen zoveel mogelijk stof uit het gewas te halen. Dan kunnen kwekers in plaats van maïs of gras Tagetes planten als de opbrengst luteïne voldoende is om de kosten te dekken."

Teelt de grond uit

Over de proef "Teelt de grond uit lelie" geeft voorzitter Hans van der Heijden aan: "Het is goedkoper dan via weefselweek uitgangsmateriaal kopen. Dat is 70 procent duurder. Een steriele leliebol wordt geschubd en er wordt één bol per kist met potgrond weggezet. Na zo'n vier jaar kun je de bollen opnieuw schubben."

